

Datum: 08.07.2021

Medij: NIN

Rubrika: Kultura

Autori: Dragana Nikoletić

Teme: Andraš Urban

Napomena:

Površina: 725

Naslov: Džaba nam što je ubica poznat

Strana: 53,54

ШЕКСПИР ФЕСТ У ЧОРТАНОВЦИМА

Џаба нам што је убица познат

У историји стално говоримо о разним мадерфакерсима који су били ружни, глупи, зли, па су некако зезнули ствар и спречили нас да уживамо у крајње савршеном националном друштву доброте и благостања, слободе, сигурности и вечних победничких ратова, каже Андраш Урбан, чији је „Кориолан“ оставио публику нему

Ретко кад се дешава да гледалац након завршене позоришне представе нема снаге да аплаудира. Хтео би али не може, плаче му се, нека га гука тишти у стомаку од свега што је видео на позорници и паралише га. Емоције су му помешане, јер до малопре се смејао, истина, специфичним горким смехом. Онда коначно устаје и придружује се овацијама егзалтиране публике, где још понеко кришом брише сузе. Не би ни са ким да проговори, свака додатна реч могла би да доврши започете тектонске поремећаје унутар брижљиво пакованих ставова о демократији, тиранији и другим видовима управљања друштвом.

Овакве реакције масовно је изазвао комад *History of motherfuckers – Кориолан* у режији Андраша Урбана и интерпретацији Народног театра из Битоља (Северна Македонија), изве-

ден другог дана Шекспир фестивала у Чортановцима. Адаптацију трагедије највећег генија драме извршила је Ведрана Божиновић на посве необичајан начин, па представа почиње преиспитивањем општих места из поимања свакодневице, диктиране разним факторима.

Да ли је гужвање државне (тешко стечене) заставе само противзаконито или и доказ изостанка домољубља? Да ли саосећамо са мигрантима, гладнима у Африци, десеткованим китовима, или смо огрезли у искључивост бриге о сопственој стражњици? Ко смо ми заправо, означени као народ са правом да гласа и смењује аутократе, па чак и да их каменује... или гађа јајима, брашном и другим садржајима обилне потрошачке корпе, а главне тековине мира, достигнутог крајем низа војевања? Да ли смо сјebани ма-

нипулацијом са врха, или и ми сами учествујемо у сексуалном насиљу? Да ли се ишта променило од петог века пре нове ере, када је Римом жарио и палио Гај Марције Кориолан?

Одговор знамо дубоко у себи, а напоље га извлачи ансамбл из Битоља изводећи секвенце Шекспира, умиксане са савременим наративом. У мешунг улазе и сонгови, праћени свирком на басу и бубњевима. Крв брже кола у ритму рокенрола и традиционалних битова, изведених на гуслама и гочу. Стопала гледалаца цупкају пратећи корак глумаца са фантомкама и златним „кајлама“, симболима транзиције. У магновењу гледалац не зна да ли је то такт са сцене или су у питању потискивани интимни дамари.

„Трагедија Кориолана је и трагедија човека, али и трагедија целог друштва, трагедија народа којег уједињује само и увек постојање вањског непријатеља. И ништа друго“, објашњава Божиновићева. Трагичност полумитског-полуисторијског лика, чија је мушичава нарав предложак за стихове Шекспира, али и инспирација Хитлеру, ускладиштена је у факту да као заштитник Рима Кориолан заборавља да сваки град чине људи, једини достојни заштите, чак и кад нису у стању да мисле пре но што донесу одлуке.

„У историји стално говоримо о разним мадерфакерсима који су били ружни, глупи, зли, па су некако зезнули ствар и спречили нас да уживамо у крајње савршеном националном друштву доброте и благостања, слободе, сигурности и вечних победничких ратова“, Урбан тумачи, позивајући нас на одговорност. И упозоравајући да „слобода боли“.

Вече раније било је скроз друкчије. Фестивал је отворен под не баш ведрим небом Срема, на међи са Јужном Бачком и Дунавом као гранича-

Да ли се ишта променило од 5. века пре Нове ере: Из представе Кориолан

ШЕКСПИР ФЕСТ

НИН/8/7/2021. 53

Datum: 08.07.2021

Medij: NIN

Rubrika Kultura

Autori: Dragana Nikoletić

Teme: Andraš Urban

Naslov: Džaba nam što je ubica poznat

Napomena:

Površina: 725

Strana: 53,54

рем. Призор заласка сунца мамио је уздахе и нових и сталних посетилаца, очарних и Вилом Станковић, поприштем летњих позоришних догађања, што је пословично додатни мамац на комаде најизвођенијег драмског пијеса. И Шекспиру би сигурно био по вољи понуђени амбијент, као место спајања прошлог са актуелним.

Изграђена у стилу српских средњовековних двораца, вила је припадала оснивачу Медицинског факултета у Београду Раденку Станковићу, све док му је нису конфисковале комунистичке власти 1952. године. Од тад је она и врста „збрањеног града“, резервисана за сам политички крем Југославије, а потом Покрајине која је и отворила врата необичног здања за публику Шекспир феста и Новог Тврђава театра, избачених из Смедерева променом локалног руководства. Па, иако „позориште није политика“, што би рекао Урбан, она и театру често кроји путеве.

Оно што му не може одузети је креативност да се снађе у свакојаким приликама, па и у третману данског краљевића, познатог по дилеми „бити или не бити“. *Трагедију Хамлета* извели су *Des Lumières et des Ombres* из Француске према адаптацији Питера Брука и режији Ги-Пјер Кулоа, пред класичније дирнутим аудиторијумом.

Да се чувени Брук тесно држао оригинала, комад би трајао четири, а не два сата, како је постао „сведен и економичан“, према опису оснивача и директора Фестивала Никите Миливојевића. Мноштво изворних карактера представљено је кроз осам ликова који износе причу о братоубиству, инцесту, похлепи за владањем и врлини што се свему томе супротставља. Безуспешно, јер крај је попут завршетка крими-серија: на сцени су сви мртви осим Хорација, и џаба нам што нам је убица познат.

Традиција приказивања Миливојевићевог пројекта *Мој Шекспир*, у коме глумци испредају своја искуства у раду на комадима енглеског мага стиха, биће прекинута овогодишњим, трећим извођењем. Наступиће и *Магбет*, у Српском народном позоришту, у мушкој подели Сардења театра из Италије, али тек у октобру. Дотле ћемо још варити утиске инициране питањима живота и смрти, искомпликованих незаобилазном политиком.

ДРАГАНА НИКОЛЕТИЋ

